

Rapport

Projectnummer: 378026

Referentienummer: SWNL0277201

Datum: 21-05-2021

Aanvulling natuurtoets uitbreiding Haven Heijen

Actualisatie effectanalyse natuurwet- en regelgeving

Definitief

Teunesen Zand en grint BV
AVG Bedrijven

Verantwoording

Titel	Aanvulling natuurtoets uitbreiding Haven Heijen
Subtitel	Actualisatie effectanalyse natuurwet- en regelgeving
Projectnummer	378026
Referentienummer	SWNL0277201
Revisie	D2.0
Datum	21-05-2021
Auteur	Jody Ettema
E-mailadres	Jody.Ettema@sweco.nl
Gecontroleerd door	Matthijs Vrij Peerdeman
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel van dit rapport	4
1.2	Uitbreiding Haven Heijen	4
1.3	Gewijzigde uitgangspunten en vraagstelling onderzoek	5
1.4	Leeswijzer	6
2	Natura 2000-gebieden	7
2.1	Relevante gewijzigde uitgangspunten	7
2.2	Nieuwe effectbeoordeling voorkeursalternatief	7
2.2.1	Nieuwe berekening stikstofdepositie	7
2.2.2	Nieuwe geluidsberekening	8
2.3	Relevantie voor de alternatievenafweging in het MER	9
3	Soortenbescherming	10
3.1	Relevante gewijzigde uitgangspunten	10
3.2	Nieuwe effectbeoordeling voorkeursalternatief	10
3.3	Vaatplanten.....	10
3.4	Vleermuizen	11
3.5	Grondgebonden zoogdieren	12
3.5.1	Das.....	12
3.5.2	Bever.....	15
3.5.3	Overige grondgebonden zoogdieren.....	16
3.6	Vogels	16
3.7	Amfibieën en reptielen	16
3.8	Vissen	16
3.9	Ongewervelden.....	17
3.10	Mitigerende maatregelen	17
3.11	Relevantie voor de alternatievenafweging in het MER	17
4	Conclusie	18
4.1	Natura 2000-gebieden	18
4.2	Soortenbescherming	18
4.3	Relevantie voor de alternatievenafweging in het MER	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van dit rapport

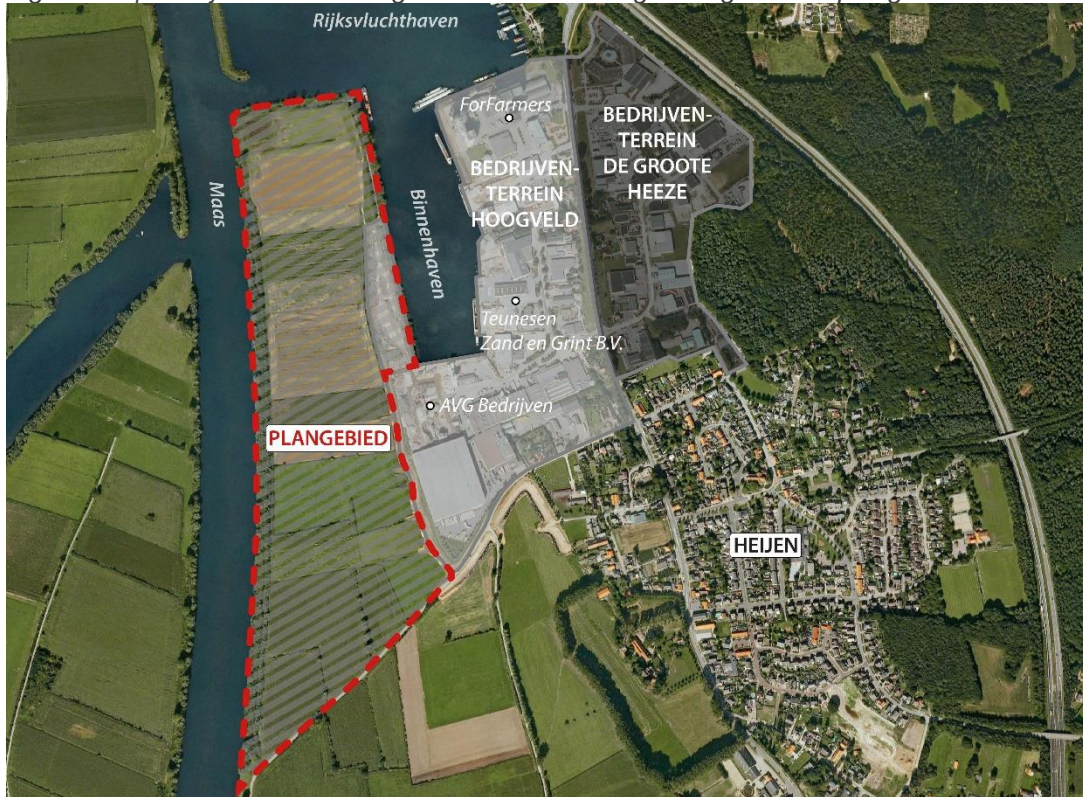
In de periode van 14 juni tot 15 juli 2020 heeft het voorontwerpbestemmingsplan en het daarbij behorende MER Uitbreiding Haven Heijen voor inspraak ter inzage gelegen. In deze periode zijn diverse inspraakreacties ontvangen. Daarnaast heeft de Commissie voor de m.e.r. een advies gegeven over het MER. De inspraakreacties en het advies van de Commissie voor de m.e.r. zijn aanleiding geweest om enkele uitgangspunten van het planvoornemen te wijzigen. Als gevolg van de gewijzigde uitgangspunten was het nodig enkele uitgevoerde onderzoeken te actualiseren. Ook waren er inspraakreacties bij die aanleiding zijn geweest tot aanvullend onderzoek.

Deze 'Aanvulling natuurtoets' is één van de uitgevoerde onderzoeken naar aanleiding van de inspraakreacties en het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r.. Het rapport richt zich in eerste instantie op het planvoornemen zoals dat in het bestemmingsplan wordt mogelijk gemaakt. Dit is het zogenoemde Voorkeursalternatief (VKA) uit het MER. Dit VKA is in het MER gekozen naar aanleiding van een effectanalyse en -vergelijking van drie alternatieven voor de uitbreiding van Haven Heijen. Een ander resultaat van de gewijzigde onderzoeken had mogelijk kunnen leiden tot een andere afweging voor het VKA. Daarom wordt in voorliggend rapport ook ingegaan op wat de gewijzigde resultaten betekend zouden hebben voor de drie onderzochte alternatieven in het MER.

1.2 Uitbreiding Haven Heijen

De huidige binnenhaven Heijen ligt ten zuiden van de kern Gennep en ten noordwesten van de kern Heijen in de Gemeente Gennep. De binnenhaven is onderdeel van het bedrijventerrein Hoogveld. Gelet op de toenemende vraag naar watergebonden bedrijventerrein (per schip te bereiken) met bijbehorende overslagmogelijkheden bestaat er behoefte aan uitbreiding van Haven Heijen c.q. nieuw bedrijventerrein voor watergebonden bedrijvigheid.

Figuur 1.1 | Bedrijventerrein Hoogveld inclusief de begrenzing van het plangebied



Om de uitbreiding van Haven Heijen door middel van nieuw watergebonden bedrijventerrein mogelijk te maken, dient een nieuw bestemmingsplan opgesteld te worden en dienen verschillende vergunningen aangevraagd te worden. Vanwege de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten in het gebied en de mogelijke gevolgen ervan voor de omgeving, is het volgens de Wet milieubeheer (Wm) wettelijk verplicht om, gekoppeld aan de besluitvorming over het bestemmingsplan, een milieueffectrapportage (m.e.r.) uit te voeren. In het kader van het bestemmingsplan en de m.e.r.. zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd.

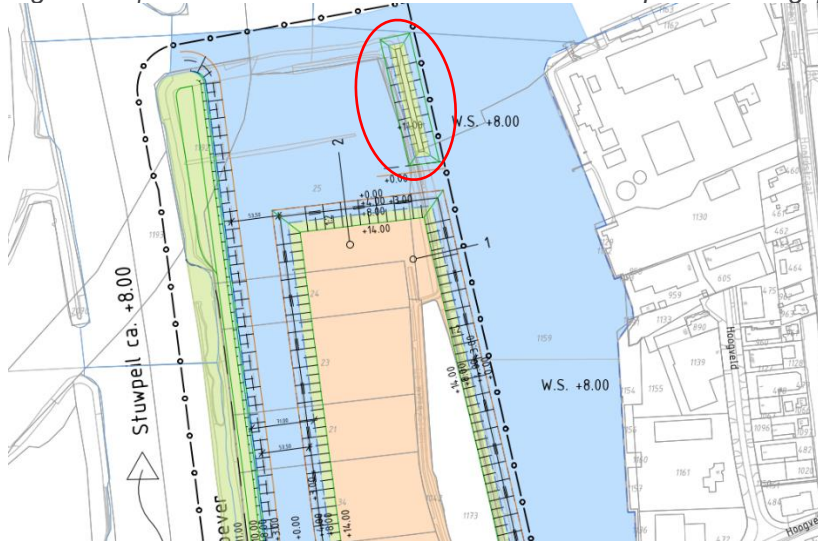
1.3 Gewijzigde uitgangspunten en vraagstelling onderzoek

Gewijzigde uitgangspunten

Naar aanleiding van de inspraakreacties en het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- In het voorontwerpbestemmingsplan was in de haven een onderwaterdepot opgenomen. Naar aanleiding van verschillende inspraakreacties is besloten dit onderwaterdepot niet op te nemen in het ontwerpbestemmingsplan.
- In het VKA ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan is aanvullend een strekdam opgenomen tussen de nieuwe haven en de woonboten (zie rode cirkel figuur 1.2).
- Als gevolg van verschillende gewijzigde uitgangspunten, is een nieuwe berekening uitgevoerd naar de verwachte verandering van de verkeersintensiteiten. Deze nieuwe berekening is gebaseerd op een meer realistische invulling van het bedrijventerrein en houdt rekening met de beoogde Modal Shift. Uit de nieuwe berekening blijkt dat de intensiteiten als gevolg van het planvoornemen aanzienlijk minder toenemen.

Figuur 1.2 | Locatie van de strekdam die in het ontwerpbestemmingsplan is toegevoegd



Vraagstelling onderzoek aanvulling natuurtoets

Voor de natuurtoets zijn meerdere wijzigingen relevant. Allereerst beperkt het weglaten van het onderwaterdepot de effecten op aquatische soorten. Daarnaast is het relevant dat de toename van de verkeersintensiteit als gevolg van het planvoornemen is gewijzigd. Deze gewijzigde verkeersintensiteit leidt tot andere resultaten voor geluidhinder, luchtkwaliteit en stikstofuitstoot en daarmee tot een ander effect als gevolg van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom is voor het ontwerpbestemmingsplan de natuurtoets geactualiseerd. Voorliggend rapport geeft hiervan de resultaten.

Omdat de natuurtoets wordt geactualiseerd is ook opnieuw veldonderzoek uitgevoerd om te controleren of er nog veranderingen zijn opgetreden in de aanwezige soorten. Dit heeft geleid tot enkele nieuwe inzichten, die in dit rapport zijn meegenomen.

NB: Naar aanleiding van de ter inzage legging van het voorontwerpbestemmingsplan en het MER zijn verscheidene inspraakreacties ingediend over het voor het MER en voorontwerpbestemmingsplan uitgevoerde natuuronderzoek. De beantwoording van deze inspraakreacties is gegeven in de Nota van antwoord, die bij het ontwerpbestemmingsplan ter inzage is gelegd. Daarop wordt in voorliggend rapport niet nader ingegaan.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding en het doel van de voorliggende aanvullende natuurtoets. Vervolgens zijn in hoofdstuk 2 de gewijzigde uitgangspunten en het geactualiseerde onderzoek inzake toetsing Natura 2000-gebieden toegelicht. Tevens wordt een doorkijk gegeven van mogelijke wijzigingen in de alternatievenafweging. Hoofdstuk 3 gaat in op de beschermde soorten. Tot slot worden de conclusies samengevat in hoofdstuk 4.

2 Natura 2000-gebieden

2.1 Relevante gewijzigde uitgangspunten

De afstand van het planvoornemen tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden is onveranderd gebleven ten opzicht van het voorontwerpbestemmingsplan en het daarbij behorende MER. De getoetste relevante effectindicatoren blijven eveneens ongewijzigd. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Maasduinen) ligt onveranderd op een afstand van 2.150 meter tot het plangebied. De effectindicatoren, waarvan effecten op Natura 2000-gebieden opnieuw beoordeeld zijn, hebben betrekking op:

- **Verzuring en vermessing door stikstofdepositie.** Er is een nieuw stikstofonderzoek uitgevoerd om de effecten vanuit een toename aan stikstofdepositie te bepalen op basis van gewijzigde uitgangspunten.
- **Verstoring door geluid.** Er is een nieuwe geluidscontour bepaald op basis van gewijzigde uitgangspunten.

Verzuring en vermessing

In het geactualiseerde stikstofonderzoek zijn de volgende gewijzigde uitgangspunten meegenomen:

- De gewijzigde verkeersintensiteiten.
- In het planvoornemen zit geen onderwaterdepot met bijbehorende activiteiten meer.
- Er is rekening gehouden met de uitspraak van de Raad van State van 20 januari 2020. Dit houdt in dat ook is berekend of er nog sprake is van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied als gevolg van wegverkeer op grotere afstand dan 5 kilometer van het plangebied.
- De uitgangspunten voor interne saldering zijn gewijzigd.
- Er is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om middels extern salderen zekerheid te verkrijgen dat er geen sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van een toename aan stikstofdepositie.

Verstoring door geluid

Voor geluid is aanpassing in de uitgangspunten doorgevoerd. Deze heeft betrekking op o.a. de gehanteerde verkeersintensiteit. Voor het ontwerpbestemmingsplan is een nieuwe, reëlere inschatting gemaakt van de verkeersgeneratie. Deze verkeerscijfers moeten meer recht doen aan de locatie, de feitelijke omstandigheden en de mogelijkheden in het bestemmingsplan.

2.2 Nieuwe effectbeoordeling voorkeursalternatief

2.2.1 Nieuwe berekening stikstofdepositie

Er is recentelijk een nieuwe berekening uitgevoerd op basis van afwijkende uitgangspunten ten opzichte van het voorgaande natuurrapport. Uit de berekening blijkt dat in de aanlegfase in vergelijking met de referentiesituatie nog steeds sprake is van een afname van de stikstofdepositie op alle onderzochte Natura 2000-gebieden. In de aanlegfase is vergelijkbaar met het voorontwerpbestemmingsplan geen sprake van significant negatieve effecten op geformuleerde instandhoudingsdoelen (IHD) van omliggende Natura 2000-gebieden.

In de gebruiksfase is er in vergelijking met de referentiesituatie wel sprake van een toename van stikstofdepositie op meerdere Natura 2000-gebieden. Op het hexagoon met de hoogste depositiewaarden (maximaal 0,26 mol N/ha/jaar) is een toename van 0,09 mol N/ha/jaar berekend. In andere hexagonalen is de depositiewaarde lager dan 0,26 mol N/ha/jaar, maar

is soms wel sprake van een hogere toename (dus het verschil tussen referentiesituatie en situatie met planvoornemen).

Doordat de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in de gebruiksfase toeneemt, is gekeken naar de mogelijkheid om door middel van externe saldering significante effecten alsnog uit te sluiten. Hiervoor zijn van drie bedrijven de emissierechten opgekocht (zie Passende beoordeling). Van deze emissierechten mag 70% worden ingezet om stikstofdepositie als gevolg van het planvoornemen te salderen. De overige 30% wordt door de provincie ingetrokken en draagt bij aan een algemene depositiedaling, wat ten goede komt aan de beoogde doelstellingen van Natura 2000-gebieden.

Uit de berekeningen blijkt dat met inzet van de emissierechten van de drie te salderen bedrijven per saldo sprake zal zijn van een afname van stikstofdepositie op alle stikstofgevoelige habitattypen en leefgebied van relevant belaste Natura 2000-gebieden. Met inzet van de drie agrarische bedrijven als onderdeel van externe saldering zijn significant negatieve effecten als gevolg van het planvoornemen daarom uitgesloten.

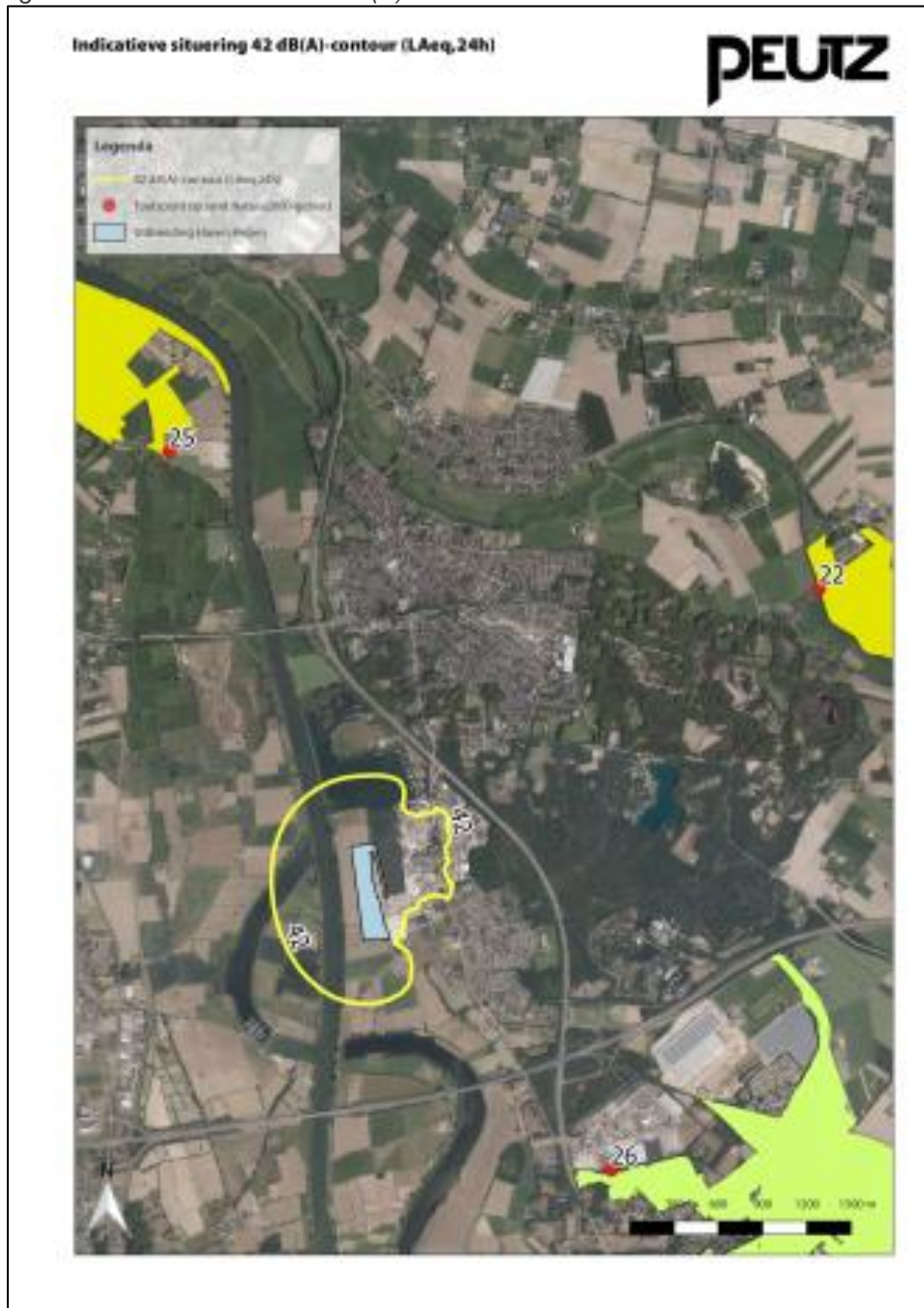
2.2.2 Nieuwe geluidsberekening

Op basis van de herziene uitgangspunten is een nieuwe berekening gemaakt van de te verwachten verkeersgeneratie en het achterwege laten van het eerder gehanteerde onderwaterdepot. Uit onderzoek door Peutz (2021¹) blijkt dat gedurende de realisatiefase en gebruiksfase ter plaatse van de begrenzing van het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied Maasduinen, een geluidsbelasting is vastgesteld van minder dan 30 dB(A). De geluidscontour van de gehanteerde 42 dB(A) ligt hiermee ruim buiten de invloedssfeer van geluid versturende werkzaamheden als gevolg van het plan. De resultaten van het geluidsonderzoek tonen een geluidscontour, welke een vrijwel vergelijkbaar beeld geeft met het onderzoek door Peutz uit 2018² naar versturende effecten door geluid. In figuur 2.1 is de vernieuwde geluidscontour weergegeven.

¹ Rapport O 15652-47-RA d.d. 2 april 2021, "Uitbreiding Haven Heijen – Actualisatie geluidrapport milieueffectrapportage in verband met aanpassingen planvoornemen"

² Rapport O 15652-4-RA-003 d.d. 7 december 2018, "Uitbreiding Haven Heijen - geluidverkevelingsplan"

Figuur 2.1 Geluidscontour 42 dB(A).



2.3 Relevantie voor de alternatievenafweging in het MER

De geprojecteerde geluidscontour reikt ook op basis van de nieuwe uitgangspunten niet de grenzen van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Significante gevolgen van de te verwachten geluidstoename zijn derhalve uitgesloten. Nadere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

3 Soortenbescherming

3.1 Relevante gewijzigde uitgangspunten

In het eerdere onderzoek is op basis van veldonderzoek bepaald welke beschermde soorten in en rond het plangebied aanwezig zijn. Op basis van het toenmalige ontwerp zijn de effecten op die soorten bepaald. Voor beschermde soorten zijn de volgende wijzigingen relevant:

- Nieuwe geluidberekening;
- Weg laten van het onderwaterdepot;
- Toevoegen van de strekdam;
- Actualisatie onderzoek beschermde soorten

3.2 Nieuwe effectbeoordeling voorkeursalternatief

Er bestaat geen algemene regel voor de geldigheidsduur van verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Dit is voornamelijk afhankelijk van de mate waarin functies en beheermaatregelen in het gebied gewijzigd worden. Maar voor een goede afweging in mogen de faunagegevens niet ouder zijn dan 3 jaar en floragegevens niet ouder dan 5 jaar. Omdat het uitgevoerde natuuronderzoek voor het gebied inmiddels gedateerd is (2017), is Sweco Nederland BV gevraagd de soortgerichte onderzoeken te actualiseren.

Bronnenonderzoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling

Om de noodzaak voor aanvullend onderzoek te bepalen zijn aanvullend op het bestaande natuuronderzoek, beschikbare bronnen geraadpleegd. Hierbij zijn de volgende bronnen geraadpleegd;

- NDFF (periode 2011-2021);
- Soortenatlassen met recent bekende verspreidingsdata;
- Tussenrapport beschermde flora en fauna ROC HAVEN HEIJEN gemeente Genneep, Groenplanning projectnummer 2810, 5 januari 2011;
- Natuurgegevens Limburg, onderdelen flora en broedvogels.

Om opnieuw een gedegen beeld te krijgen voor de noodzaak voor aanvullend soortenonderzoek is een habitatgeschiktheidsbeoordeling uitgevoerd op 1 februari 2020 door een deskundig ecooloog van Sweco.

Uit de geactualiseerde verkenning blijkt noodzaak voor onderzoek naar de volgende soortgroepen:

- Vaatplanten
- Grondgebonden zoogdieren, das en bever
- Vleermuizen
- Vogels met jaarrond beschermde nesten

3.3 Vaatplanten

Er zijn geen aanvullende waarnemingen van beschermde soorten bekend uit het bronnenonderzoek. Het plangebied blijkt nog steeds geschikt voor beschermde soort als spits havikskruid, ruw parelzaad en grote leeuwenklauw. Om aanwezigheid van beschermde soorten flora gemotiveerd te kunnen uitsluiten is het plangebied en de directe omgeving gedurende de bloeiperiode in 2020 visueel opnieuw onderzocht. In tabel 4.1 zijn de onderzoeksdata en weersomstandigheden ten tijde van het onderzoek weergegeven. Voor de gehanteerde onderzoeksperiode is rekening gehouden met eventuele

verschuivingen in de bloeiperiode van iedere soort. Ter vergelijking, zijn eveneens de onderzoeksinspanning van de veldbezoeken uit 2017 weergegeven.

Tabel 4.1 Onderzoeksdata en weersomstandigheden flora onderzoek 2017 en 2020

Datum	Weersomstandigheden
<i>2017</i>	
23-03-2017 (oriëntatie)	Niet relevant
26-05-2017	Bewolkt, droog, windkracht 1, 21 °C
14-07-2017	Helder, droog, windkracht 1, 25 °C
<i>2020</i>	
21-05-2020	Helder, droog, windstil, 19 °C
19-06-2020	Helder, droog, windkracht 1, 25 °C

Effectbepaling en conclusie

Vergelijkbaar met het onderzoek in 2017 zijn in 2020 geen groeiplaatsen van het spits havikskruid, ruw parelzaad en grote leeuwenklauw aangetroffen. Nadere vervolgstappen worden niet noodzakelijk geacht.

3.4 Vleermuizen

Er zijn geen aanvullende waarnemingen van beschermde soorten bekend uit het bronnenonderzoek. Tijdens het oriënterend onderzoek op 21 februari 2020 is het plangebied wederom beoordeeld op de noodzaak en omvang van het benodigd vleermuisonderzoek. Uit de oriëntatie blijkt geen noodzaak voor aanvullend onderzoek, buiten de actualisatie van het vleermuisonderzoek uit 2017. Vergelijkbaar met het onderzoek destijds, zijn geen bomen vastgesteld met geschikte invliegopeningen, die een geschikte verblijfplaats kunnen vormen voor vleermuizen.

In de perioden mei - juli 2020 is conform het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur (versie 2017) gericht onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van essentiële vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen binnen en in de directe omgeving van het plangebied. In tabel 4.2 zijn de onderzoeksmomenten, de onderzochte functionele elementen en de weersomstandigheden en onderzoeksduur tijdens het vleermuisonderzoek weergegeven. Voor de beeldvorming zijn tevens de uitgangspunten van het vleermuisonderzoek uit 2017 weergegeven.

Tabel 4.2 Onderzoeksdata, functionaliteit en weersomstandigheden vleermuisonderzoek 2017 en 2020

Datum	Duur	Tijdperiode	Functionaliteit	Weersomstandigheden
<i>2017</i>				
23-03-2017	9.30-14.00	Overdag	Habitatgeschiktheidsbeoordeling	Niet relevant
26-05-2017	1.00 - 6.00	Ochtend	Vliegroutes en foerageergebied	Helder, windkracht 1, 13 °C
20-07-2017	21.30 – 1.00	Avond	Vliegroutes en foerageergebied	Helder, geen wind, 15 °C
<i>2020</i>				
29-05-2020	22.00 – 0.30	Avond	Vliegroutes en foerageergebied	Droog, onbewolkt, 17 °C
09-08-2020	21.30 – 0.30	Avond	Vliegroutes en foerageergebied	Droog, onbewolkt, 28 °C

Effectbepaling en conclusie

Gedurende het onderzoek in 2020 zijn een drietal gewone dwergvleermuizen foeragerend waargenomen langs de haag ten oosten van het bestaande AVG terrein. Tevens zijn een drietal gewone dwergvleermuizen en een tweetal laatvliegers jagend waargenomen langs de oeverlijn van de natuurvriendelijke oever ten westen van het plangebied. Binnen en in de directe omgeving van de voorgenomen uitbreiding zijn geen essentiële vliegroutes van vleermuizen vastgesteld.

Binnen en in de directe omgeving van de voorgenomen ontwikkeling zijn geen essentiële vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen aangetroffen. Nadere vervolgstappen worden niet noodzakelijk geacht.

3.5 Grondgebonden zoogdieren

3.5.1 Das

Uit verspreidingsgegevens van de NDFF zijn diverse waarnemingen van dassen bekend uit het plangebied en de directe omgeving. Waarnemingen hebben betrekking op sporen en meldingen van verkeersslachtoffers. Daarnaast is gebruik gemaakt van de beschikbare verspreidingsgegevens van Stichting Das & Boom en in beperkte mate van Dassenwerkgroep Limburg.

Tijdens het oriënterend veldbezoek op 21 februari 2020 zijn verse graafsporen vastgesteld bij enkele pijpen van een relatief grote kraam-/hoofdburcht in de zone van de natuurvriendelijke oever. Hierbij zijn een drietal ingangen meer vastgesteld in de kraamburcht ten opzichte van de situatie in 2017. Tevens zijn mest- en snuitputjes en dassenwissels aangetroffen die duiden op het gebruik van het plangebied en de omgeving als functioneel leefgebied.

In de perioden maart – oktober 2020 is conform het Kennisdocument Das van BIJ12 (versie 2017) gericht onderzoek naar de soort uitgevoerd. Hierbij heeft het onderzoek gericht op de verspreiding van de soort en de functionaliteit van het leefgebied binnen en in de directe omgeving van het plangebied plaatsgevonden. In tabel 4.3 zijn de onderzoeksmomenten en de gehanteerde onderzoeksmethodiek tijdens het onderzoek weergegeven. Hierbij zijn voor de vergelijkbaarheid de onderzoeksgegevens van 2017 en 2020 weergegeven.

Tabel 4.3 Onderzoeksdata, tijdsperiode en onderzoeksmethodiek dassenonderzoek in 2017 en 2020

Datum	Tijdsperiode	Methode
<i>2017</i>		
23-03-2017	Overdag	Sporenonderzoek
19-05-2017	Overdag	Sporenonderzoek
20-07-2017	Overdag	Sporenonderzoek
02-05-2017 tot 22-05-2017	Continue	Camera onderzoek
<i>2020</i>		
21-02-2020	Overdag	Sporenonderzoek
16-04-2020	Overdag	Sporenonderzoek
13-06-2020 tot 09-09-2020	Continue	Cameraonderzoek

Verblijfplaatsen

De huidige inrichting van het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit bouwland. Ten westen van het plangebied ligt een natuurvriendelijke oever, waar zich (in de oeverrand) een actieve kraam-/hoofdburcht bevindt, vergelijkbaar met de situatie in 2017. Er is sprake van een langvormige burcht met een vijftiental toegangspijpen, deels belopen en deels onbelopen. Er zijn onderwijl een drietal ingangen bij gekomen sinds 2017. Op een afstand van 150 meter ten oosten van de kraamburcht bevinden zich een vijftal nieuwe dassenholen centraal binnen het plangebied. Hiervan liggen een viertal verspreid langs haagstructuren en een enkele op een tiental meter van de haag.

Alle aangetroffen holen bestaan uit een enkele ingang, zijn gelegen (ten opzichte van de hoofdburcht) langs een haagstructuur aansluitend op een maisakker en bieden gelegenheid om naar toe te vluchten bij onraad. Er is gedurende de onderzoeksperiode in 2020 afwisselend activiteit waargenomen van dassen in de omgeving van de dassenholen. In figuur 4.2. is de ligging van verblijfplaatsen weergegeven in 2017 en 2020.

Uit eerdere meldingen deed zich het vermoeden voor van een dassenburcht in de oeverzone langs de oostzijde van het plangebied, ten noorden van de op- en overslaglocatie van AVG. Uit historische gegevens van de Dassenwerkgroep Limburg en pers. med. Dhr. J. Baar, blijkt de vermoedelijke aanwezigheid van dassen reeds uit aantekeningen in 1980. Destijds had men reeds het sterke vermoeden dat de burcht geen dassenburcht betrof. Afwezigheid van de das is destijds, in 2014 door de Stichting Dassenwerkgroep Limburg en in 2017 en 2020 wederom bevestigd.

In 2017 lag er nog een inactieve (oude) bijburcht/vluchtpijp met een onbelopen pijp langs een haag op een afstand van ca. 150 meter ten zuiden van de Boxmeerseweg (zie figuur 4.2). In 2020 is vastgesteld dat het dassenhol is ingestort en inactief. Langs de oever van de Oude Maas ten zuiden van het plangebied, was in 2017 nog een actieve bijburcht. Deze bijburcht bestond uit enkele belopen en onbelopen pijpen en was in gebruik door zowel de vos als de das. Anno 2020 vertoont de bijburcht echter geen activiteit meer.

Foerageergebieden

De situatie rondom het foerageergebied van dassen is op enkele punten gewijzigd. Binnen het plangebied bevinden zich geen graspercelen meer, maar louter akkerpercelen. Ten zuiden van de Boxmeerseweg bevindt zich nog een enkel grasperceel. Dit betreft het meest westelijk gelegen grasperceel. In de huidige staat biedt de natuurvriendelijke oever een beperkte aanvulling op het bestaande dieet (marginaal aanbod van vruchten, insecten of kleine zoogdieren) van de das, een 'karig' secundair leefgebied. In figuur 4.2 is het leefgebied van de dassen, in 2017 en 2020 binnen en in de directe omgeving van het plangebied, weergegeven.

Figuur 4.2. Situering dassenleefgebied ter hoogte van uitbreiding Haven Heijen en directe omgeving in 2017 (links) en 2020 (rechts).



Het plangebied zelf omvat hoofdzakelijk akkerbouwpercelen (secundair foerageergebied) met enkele (restanten van) maasheggen en bosschages. Betreffende elementen worden beschouwd als essentieel leefgebied voor de das en bieden voedsel, dekking en geleiding voor de soort in het landschap. Zowel binnen als buiten de grenzen van het plangebied zijn verschillende dassenwissels vastgesteld, hoofdzakelijk parallel aan (restanten van) hagen. De wissels vormen de verbindingroutes tussen de aanwezige burchtlocaties en nabijgelegen essentieel foerageergebied. Het foerageergebied binnen het plangebied omvat hoofdzakelijk bouwland met mais, bieten en besdragend struweel. Ten zuiden (en buiten de grenzen) van het plangebied ligt een enkel bemest grasperceel evenals diverse akkerpercelen met enkele hagen.

Effectbepaling en conclusie

Het planvoornemen leidt tot aantasting van het essentieel leefgebied van de dassen, hetgeen leidt tot een overtreding van verbodsbepalingen inzake de Wet natuurbescherming. Het betreft aantasting van zowel secundair leefgebied als essentiële dassenwissels welke worden doorsneden of aangetast als gevolg van de voorgenomen planvoornemens. In tabel 4.4 is de compensatieopgave weergegeven. In het dassencompensatieplan zijn de effectanalyse en passende maatregelen in detail beschreven.

Tabel 4.4 Compensatieopgave en doorkijk oplossingsrichting dassenleefgebied uitbreiding Haven Heijen

	Oppervlak	Compensatiefactor	Benodigde compensatieopgave
<i>Verlies leefgebied plangebied</i>			
Secundair leefgebied (ha)	22,9 ha.	(50%)	11,5 ha. preferent leefgebied
Landschapselementen preferent leefgebied (m)	1.700 m	(120%)	2.040 m

3.5.2 Bever

Uit bestaande gegevens zijn een toenemend aantal waarnemingen van beveractiviteit bekend uit de omgeving van het plangebied. Nadat in 2016 al een aanzet was gemaakt van vestiging van de bever langs de natuurvriendelijke oever ten westen van het plangebied, is tijdens het oriënterend veldbezoek op 21 februari 2020 een beverburcht vastgesteld.

Middels soortgericht veldonderzoek in 2020 is getracht een beeld te krijgen van de functionaliteit van het plangebied voor de bever. Hierbij is het plangebied en de omgeving opnieuw visueel geïnspecteerd op sporen van aanwezigheid van de soort en zijn de resultaten hiervan in kaart gebracht. Daarnaast zijn er op strategische plekken wildcamera's geplaatst om burchtactiviteit in beeld te krijgen. Hierdoor is onder andere een gedegen beeld verkregen van vraatsporen, burchten, oeverholen en wissels. In tabel 4.4 zijn de onderzoeksdata, tijdsperiode en type onderzoek weergegeven. Hierbij is de onderzoeksinspanning weergegeven van het onderzoek dat is uitgevoerd in 2017 en 2020.

Tabel 4.4 Onderzoeksdata, tijdsperiode van de dag en type onderzoek in 2017 en 2020.

Datum	Tijdsperiode	Type onderzoek
<i>2017</i>		
23-03-2017	Overdag	Sporenonderzoek
02-05-2017	Overdag	Sporenonderzoek
19-05-2017	Overdag	Sporenonderzoek
<i>2020</i>		
21-02-2020	Overdag	Sporenonderzoek
16-04-2020	Overdag	Sporenonderzoek
13-06-220 tot 09-09-2020	Continue	Cameraonderzoek

Uit het onderzoek blijkt dat zich geen verblijfplaatsen van de bever binnen het plangebied bevinden. Ten westen van het plangebied bevindt zich een deel van de natuurvriendelijke oever Witte Steen. Langs deze oever zijn op diverse plekken vraatsporen van de bever vastgesteld evenals een beverburcht op een afstand van ca. 30 meter ten zuiden van de aanwezige hoofdburcht van dassen. Ook is het aannemelijk dat zich in de oever holen bevinden die gebruikt worden als rustplaats van bever.

Effectbepaling en conclusie

De beveractiviteit is sinds de resultaten van het onderzoek uit 2017 toegenomen. De houtopstanden op de natuurvriendelijke oever en de vastgestelde burcht maken deel uit van het functionele leefgebied van de bever en blijven behouden. De voorgenomen uitbreiding van haven Heijen leidt niet tot een fysieke ruimtebeslag op het essentieel leefgebied, aangezien de natuurvriendelijke oever onverminderd haar karakter en toegankelijkheid behoudt voor de bever. De voorgenomen werkzaamheden vinden plaats tot op een afstand van minimaal 30 meter en zijn beperkt tot enkele dagen. Effecten vanuit verstoring zijn

hierdoor niet te verwachten. Bovendien zijn er aanwijzingen dat bevers weinig verstoring gevoelig zijn. Nadere vervolgstappen worden niet noodzakelijk geacht.

3.5.3 Overige grondgebonden zoogdieren

Uit verspreidingsgegevens van de NDFF blijkt dat er naast de das en bever, diverse waarnemingen van overige grondgebonden zoogdieren bekend zijn binnen het plangebied en de directe omgeving. Het betreft soorten als de haas, vos, konijn, ree, steenmarter en eekhoorn (allen beschermd conform art. 3.10 Wnb). Tijdens het oriënterend veldbezoek op 21 februari 2020 is het plangebied opnieuw beoordeeld op geschiktheid voor overige beschermde grondgebonden zoogdieren.

Effectbepaling en conclusie

De inrichting van het plangebied is vrijwel onveranderd gebleven. Tevens leiden gewijzigde planvoornemens niet tot andere inzichten ten opzichte van de bevindingen uit 2017.

3.6 **Vogels**

Binnen het plangebied en directe omgeving zijn diverse algemeen voorkomende broedvogels waargenomen in de afgelopen 10 jaar. In het verleden zijn enkele kwetsbare vogelsoorten waargenomen, doch lijken deze op basis van het ontbreken van waarnemingen minder prominent aanwezig te zijn. Tijdens de oriënterende veldbezoek op 10 februari 2020 zijn geen vogels met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen binnen het plangebied. Duidelijke aanwijzingen zoals de aanwezigheid van nestlocaties, ruiveren of alarmerende individuen die duiden op de aanwezigheid van territoriale vogels zoals de buizerd en havik ontbreken. De bosschages en de oevers ten westen en noorden van het plangebied bieden geschikte mogelijkheden voor vaste rust- en verblijfplaatsen. Nestlocaties zijn echter niet vastgesteld tijdens het oriënterend veldbezoek. Vergelijkbaar met eerdere bevindingen, zijn nestlocaties van ijsvogel niet uitgesloten in de steilrand van de natuurvriendelijke oever ten westen van het plangebied.

Effectbepaling en conclusie

De te verwachten effecten zijn onveranderd gebleven ten opzichte van de onderzoeksresultaten uit 2017. Er zijn geen nadere vervolgstappen nodig ten aanzien van vogels.

3.7 **Amfibieën en reptielen**

Binnen het plangebied en directe omgeving zijn geen aanvullende waarnemingen van beschermde soorten bekend. Het geschikt biotoop van kwetsbare beschermde soorten amfibieën (beschermd conform art. 3.5 Wnb) ontbreekt. Het leefgebied van de ringslang kan op basis van geografische verspreiding op voorhand worden uitgesloten. De inrichting van het plangebied is vrijwel onveranderd gebleven, waardoor ook geen nieuw geschikt biotoop voor beschermde amfibieën en reptielen is ontstaan.

Effectbepaling en conclusie

De aanwezigheid van amfibieën en reptielen van een zwaarder beschermingsregime (beschermd conform art. 3.5 Wnb) is op voorhand uitgesloten. Ten aanzien van de bruine kikker, gewone pad en meerkikker geldt conform de omgevingsverordening van de provincie Limburg een vrijstelling van ontheffingsplicht Wet natuurbescherming. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.8 **Vissen**

Uit bestaande gegevens zijn geen aanvullende waarnemingen bekend van beschermde vissen binnen het plangebied. Tijdens het oriënterend veldbezoek op 10 februari 2020 zijn

geen waterpartijen/oeveren vastgesteld die potentieel leefgebied voor beschermde vissen kunnen vormen. De huidige inrichting van het plangebied heeft hoofdzakelijk een agrarische functie. Ten westen ligt een natuurvriendelijke oever en langs de noordzijde grenst het plangebied aan het water. De oeveren zijn relatief steil en bieden geen geschikt biotoop voor kwetsbare en beschermde vissoorten.

Effectbepaling en conclusie

Het plangebied maakt geen deel uit van het leefgebied van beschermde vissen door het ontbreken van geschikt biotoop. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.9 Ongewervelden

Uit bestaande gegevens zijn de reeds bekende (oudere) waarnemingen van beschermde ongewervelde soorten bekend uit de omgeving van het plangebied, te weten de grote vos, beekrombout en vliegend hert (allen beschermd conform art. 3.10 Wnb). De waarnemingen betreffen een waarneming van een enkel individu van ieder soort. Tevens zijn in de periode tussen 2017 en 2020 geen aanvullende waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden. Geschikt biotoop voor bijzondere ongewervelden of soorten uit een beschermingsregime van de Wet natuurbescherming ontbreken. Echter, er kan niet op voorhand worden uitgesloten dat zwervende individuen aangetroffen kunnen worden.

Effectanalyse en conclusie

Het plangebied maakt geen deel uit van het essentiële leefgebied van beschermde ongewervelden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.10 Mitigerende maatregelen

Voorgenomen maatregelen ten behoeve van soorten zoals eerder in het natuuronderzoek vastgesteld, zijn vrijwel onveranderd van toepassing. Deze hebben betrekking op:

- Het gefaseerd uitvoeren van werkzaamheden in ruimte en tijd.
- De nadere uitwerking van een mitigatie- en compensatieplan ten behoeve van de das, gericht op het behoud van dassenleefgebied.
- Het opstellen van een ecologisch werkprotocol, waarin de mitigerende en compenserende maatregelen worden vastgelegd en effecten tot een minimum worden beperkt.
- De uitvoering van werkzaamheden onder begeleiding van een deskundige op het gebied van dassen.
- Het voorkomen van verstoring op broedvogels te voorkomen door ofwel werkzaamheden buiten de kwetsbare periode (half maart – eind juli) uit te voeren, danwel passende maatregelen te treffen die verstoring voorkomen.

3.11 Relevantie voor de alternatievenafweging in het MER

Door het realiseren van het voorkeursalternatief treden geen negatieve effecten op voor beschermde soorten binnen de soortgroepen flora, vleermuizen, overige grondgebonden zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën, vissen en ongewervelden. Er is geen noodzaak tot het nemen van nadere vervolgstappen ten aanzien van deze soortgroepen.

Wel treden er effecten voor de das op. Het voorkeursalternatief heeft negatieve effecten op het secundair leefgebied van de das en op dassenwissels, gelet op het verlies van beperkt aanwezige lijnvormige bosschages. Voor de realisatie van het voorkeursalternatief is compensatie van leefgebied nodig. Dit is niet verandert ten opzichte van het voorkeursalternatief uit het voorontwerpbestemmingsplan.

4 Conclusie

4.1 Natura 2000-gebieden

Uit de effectbeoordeling blijkt dat de relevante effectindicatoren oppervlakteverlies en versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door licht, geluid en trillingen, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten niet leiden tot significante gevolgen voor habitattypen en leefgebieden van kwalificerende soorten in omliggende Natura 2000-gebieden. Ook na actualisatie zijn deze effecten op voorhand uitgesloten voor alle alternatieven met bijbehorende varianten.

Om de effecten goed in beeld te krijgen is voor het voorkeursalternatief een actualisatie van de Passende beoordeling nader uitgewerkt. Uit de Passende beoordeling blijkt echter, dat het voorkeursalternatief niet leidt tot aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen en leefgebieden van soorten waarvoor omliggende Natura 2000-gebieden zijn aangewezen.

4.2 Soortenbescherming

Uit de actualisatie van het soortgericht onderzoek blijkt geen noodzaak voor het nemen van vervolgstappen met betrekking tot beschermde flora, vleermuizen, vogels, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden. Ten westen van het plangebied is actief leefgebied van de bever vastgesteld met een burcht, foerageergebied en oeverholten. Negatieve effecten op de soort zijn echter uitgesloten. Verblijfplaatsen en leefgebied blijft behouden, gelet op het behoud van de natuurvriendelijke oever waar het leefgebied zich bevindt.

Het plangebied maakt vergelijkbaar met de situatie in 2017 deel uit van het essentiële leefgebied van de das. Er zijn in vergelijking met eerder onderzoek wijzigingen in het gebruik van aanwezige burchten, dassenhopen en foerageergebied. Dit leidt tot wijzigingen in de wijze waarop mitigatie en compensatie voor het behoud van leefgebied is vormgegeven. Hiervoor is het dassencompensatieplan gewijzigd.

4.3 Relevantie voor de alternatievenafweging in het MER

Natura 2000-gebieden

Het risico op effecten vanuit overige effectindicatoren (verstoring, versnippering, etc.) is voor ieder alternatief met bijbehorende varianten verwaarloosbaar, vergelijkbaar met de beschouwing in het natuurrapport. Wijzigingen in het geluidsonderzoek zorgen nog steeds niet voor verstoring door geluid op Natura 2000-gebieden. De enige storingsfactor die tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden kan leiden tot significante effecten is verzuring/vermesting door stikstofdepositie. Door middel van een stikstofdepositieberekening (Peutz, 2020) is onderzocht of hierdoor bij de onderzochte alternatieven significant effecten kunnen ontstaan. Uit het stikstofonderzoek door Peutz (2020) blijkt dat verzuring en vermesting door stikstofdepositie leidt tot een toename van stikstofdepositie op basis van algemene emissiekentallen voor alle drie alternatieven met bijbehorende varianten. Dit is onveranderd van toepassing en de relatieve verschillen tussen de alternatieven veranderen ook niet.

Soortenbescherming

Voor de onderzochte alternatieven treden met in achtname van enkele mitigerende maatregelen – vergelijkbaar met het eerder opgestelde natuurrapport – geen negatieve effecten op voor beschermde soorten binnen de soortgroepen flora, vleermuizen, overige grondgebonden zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën, vissen en ongewervelden. Er is

geen noodzaak tot het nemen van nadere vervolgstappen ten aanzien van deze soortgroepen. Wel leiden nieuwe inzichten tot een wijziging in de voorgenomen maatregelen om effecten op de das te ondervangen. We onderscheiden hierbij echter geen wezenlijke verschillen tussen de alternatieven en bijbehorende varianten.